

СА СВЯТАМІ МАЯ!

ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ВЫДАЕЦЦА
3 1935 г.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА і ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА
УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНИНА

№ 15 (1241) ● 26 красавіка 1979 г.

Цена 2 коп.

ІНТЭРАДДЗЕЛ ЯДНАЕ СЯБРОУ

Гістарычны факультэт лічыцца ў арганізацыя лекцыйна-прапагандыскай групы пры інтэрнадзе. У састаўе яе ўваходзяць пяць чалавек, якія папярэдне наведвалі факультэт грамадскіх прафесій. Студэнты прачыталі ўжо шэраг лекцый на надзённыя тэмы. З цікавасцю былі праслушаны лекцыі па тэмах «Пралетарскі інтэрнацыонализм і сучасная ідэалагічная барацьба», «Крытыка буржуазнай фальсіфікацыі ленінскай нацыянальнай палітыкі КПСС», «Дружба народаў СССР — выток сілы і магутнасці Савецкай дзяржавы». Лектары абвяязаліся выступіць перад усімі акадэмічнымі групамі. Выдатна спраўляюцца са сваімі авалязкамі Ганна Чубар і Анатоль Рэнік.

Пытанні інтэрнацыянальнага выхавання ніколі не былі для нас другараднымі. У апошнія гады ўвага да іх яшчэ больш узрасла. Так, у гэтым навучальнym годзе нас ужо двойчы заслухоўала партыйнае бюро факультэта. А гэта павышае адказнасць за свае справы. У сувязі з тым, што ў нас пачалі займацца замежныя студэнты, мы ўнеслі некалькі праправак у структуру нашай работы.

На-першое, інтэрнацыянальны сектар пры камітэце камсамола быў ператворан у самастойны аддзел, што дазваляе падніміць работу і колькасна, і яканса. А ператварэнне клуба інтэрнацыянальной дружбы ў секцыю інтэрнацыянальнага аддзела дапамагае больш эфектыўна накіроўваць і праводзіць мерапрыемствы сярод студэнтаў. Новым пачынам у нас з'яўляецца

Вядома, галоўнае — вучоба. Паспяхавасць студэнтаў значна ўзрасла. Ёсьць у гэтым доля і нашай працы. За кожным замежным студэнтам мы замацавалі па два-три чалавекі, якія дапамагаюць яму разбірацца ў самых складных пытаннях, пазнаваць глыбінныя та-яміцы савецкай навукі.

Адпачынак — не менш важная справа. Бо іменна ад яго арганізаванасці, ад таго, наколькі ён карысны для самога чалавека, у многім залежаць і поспехі ў вучобе. Іменна агульныя справы, цікавыя мерапрыемствы яшчэ мацней згуртоўваюць наших студэнтаў, умацоўваюць іх дружбу. Надоўга застануцца ў памяці агульнафакультэцкі вечар інтэрнацыянальнай дружбы, прысвечаны вынікам XI Сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў у Гаване, сустэрэча з кубінскімі студэнтамі ў сувязі са святам 20-годдзя перамогі кубінскай рэвалюцыі, вікторына «Ці ведаеш ты ГДР?»

Людміла Пятроўская, Любоў Бондарава, Жана Зуеўская, Леанід Васілька, Таццяна Буйко, Яўген Адамовіч — вось далёка не поўны пералік тых, хто першым запальвае агеньчыкі наших спраў.

Ёсьць і планы. Нельга ж жыць толькі ўчарашнім днём. Хутка наступяць працоўныя дні будаўнічых атрадаў. Аб гэтым мы думаем ужо цяпер.

Запісала Н. КУДЛАСЕВІЧ.

радасцю рассказываюць яны аб новых сябрах, савецкіх студэнтах, аб тым, як цікава вучыцца на факультэце.

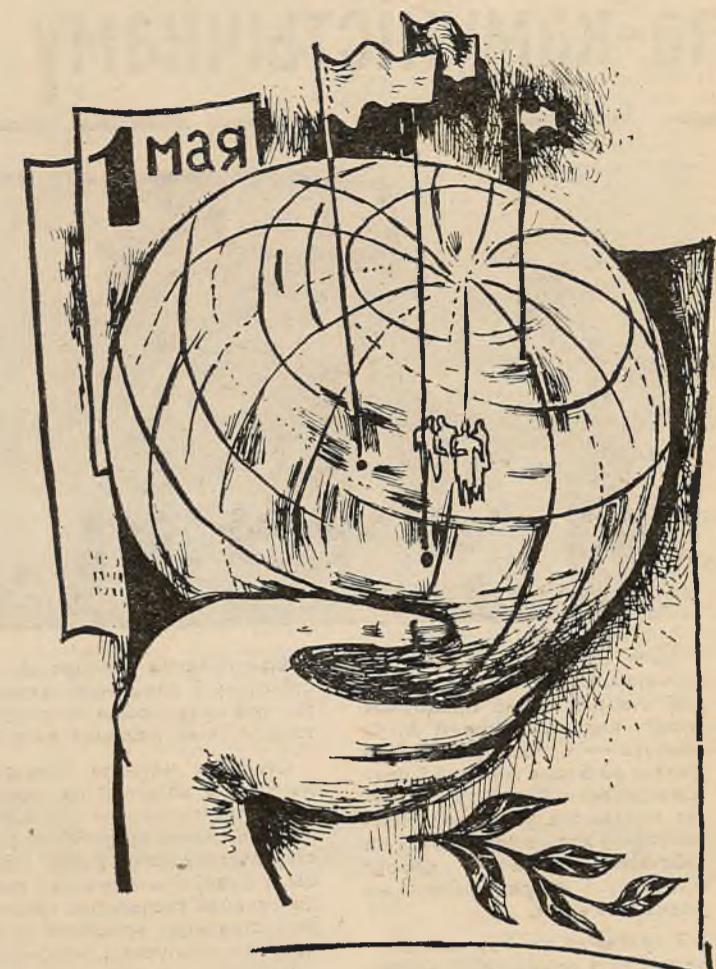
Вомгсайя Бумтхомг дадае:

— Я многа чую і чытаў пра Савецкі Саюз і даўно марыў прынесць сюды вучыцца. І вось мая мара зблылася — я ў горадзе-героі Мінску. Вучыцца на фізікаў вельмі нялёгка, але добразычлівые адносіны савецкіх студэнтаў і выкладчыкаў, іх пастаянная дапамога даюць нам магчымасць паспяхова вучыцца і цікава адпачываць. Першую сеесю я здаў на выдатна, Дараван — з адной чацвёртай.

Наперадзе ў лаоскіх студэнтаў яшчэ шмат экзаменаў, але хочацца верыць, што яны здаць іх добра і выдатна і стануть высокакваліфікованымі спецыялістамі, якія так патрэбныя іх краіне.

Віншуюм вас, дарагія сябры, з надыхацьымі святам — Міжнародным днём салідарнасці працоўных і жадаюм вялікіх поспехаў.

Л. БЕРДНІК.
(Прэс-цэнтр прафкома).
Фота аўтара.

спартыўныя мерапрыемствы савецкіх і замежных студэнтаў, сумесныя суботнікі.

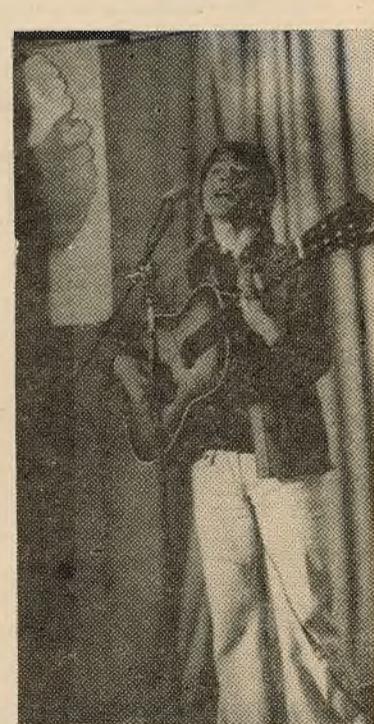
Закончыўся тыдзень салідарнасці, які з 16 па 24 красавіка праходзіў у БДУ. Ён адкрыўся фестывалем народнай творчасці замежных студэнтаў.

Праграма гыдна ўключала падпісанне дагавора аб дружбе і супрацоўніцтве паміж партыйным камітэтам Белдзяржуніверсітэта і камітэтам гарадской арганізацыі Сацыялістычнай Адзінай Партыі Германіі навучэнцаў ГДР, якія займаюцца ў г. Мінску, камітэтам камсамола БДУ імя У. І. Леніна і гарадскім камітэтам Саюза свабоднай нямецкай моладзі; конкурс палітычнага плаката; сэмінар інтэрактыву і актыву замежных студэнтаў па пытаннях інтэрнацыянальнага выхавання.

Цікава прайшоў вечар інтэрнацыянальнай дружбы, які быў прысвечаны першай гадавіне Красавіцкай рэвалюцыі ў Афганістане. Тут жа адбылося ўрачыстае падпісанне трохбаковага дагавора аб дружбе і супрацоўніцтве паміж камітэтам камсамола БДУ імя У. І. Леніна, арганізацыяй народнай моладзі Дэмакратычнай Рэспублікі Афганістан і камітэтам камсамола Мінскага матарнага завода.

У дзень нараджэння У. І. Леніна адбыліся экспкурсіі актыву замежных студэнтаў у г. Рыгу, савецкіх і балгарскіх студэнтаў — у Брэсцкую крэпасць, ускладанне кветак да помніка вялікаму правадыру.

На працягу тыдня ў акадэмічных групах прайшлі выступленні замежных студэнтаў,

27 і 28 КРАСАВІКА ВА УНІВЕРСІТЕЦЕ— ДНІ ДОНАРА

У нашай краіне штогод робіцца калі 14 млн. аперацый, прычым ні адно колькі-небудзь сур'ёзнае хірургічнае ўмяшанне не праходзіць без выкарыстання пералівання крываі.

Студэнты, супрацоўнікі, выкладчыкі, аспіранты, рабочыя і

служачыя! Чакаем вас на донарскім пункце ў паліклінічным аддзяленні БДУ з 10 да 14 гадзін.

КАМІТЭТ ТАВАРЫСТВА
ЧЫРВОНАГА КРЫЖА,
КАМІТЭТ КАМСАМОЛА,
ПРАФКОМ.

Працуем па-камуністычнаму

Яшчэ 15 сакавіка на механіко-матэматычным факультэтэ ўтвораны штаб працоўных спраў пад кірауніцтвам А. С. Шыбути — супрацоўніка кафедры лічбавых метадаў і праграміравання. Парктюро і камітэт камсамола ўвеселілі ход падрыхтоўкі да суботніка, затым — работу студэнтаў і супрацоўнікаў на розных аб'ектах.

2 красавіка камітэт камсамола разам з грамадскімі арганізацыямі аблеркаў пісцілі спрадавіччу штаба працоўных спраў падрыхтоўцы да суботніка. Затым партбюро факультета вызначілі задачы партыйнай і камсамольскай арганізацыі па паспеховаму правядзенню «чырвонай суботы».

У далейшым сістэматычна асвяляўся ход работы студэнтаў факультета на сучасны друк.

Уся гэта вялікая падрыхтоўчая работа дазволіла правесці суботнік на высокім узроўні. Разам з савецкімі студэнтамі

добра сумленна працавалі на суботніку і замежных студэнт, якія навучаюцца на факультэце. А іх на межаме каля 50.

Студэнты меխмата працавалі на розных аб'ектах: на дарожна-эксплуатацыйным участку, гасразліковым прарабскім участку Маскоўскага раёна сталіцы, у будаўнічым трэсце і трэсце зялёной гаспадаркі. Некаторыя студэнты працавалі ў вучебных карпусах і інтэрнатах.

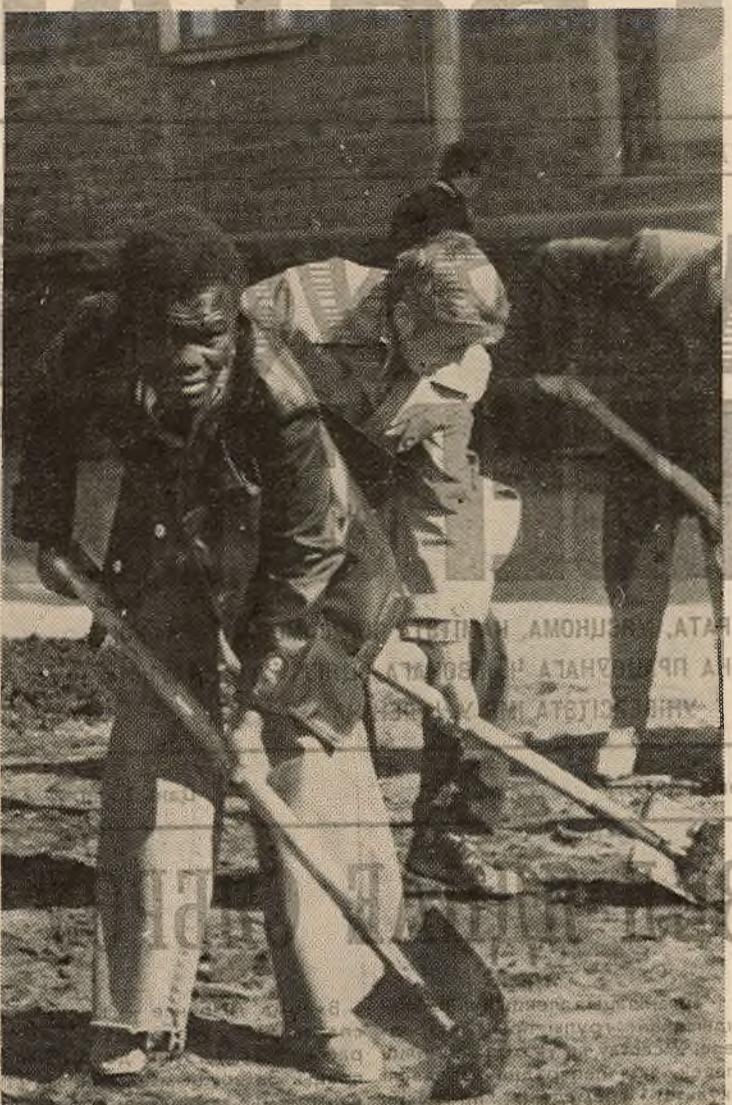
Наибольш актыўна, па-ўдартому працавалі студэнты 1, 3, 4, 9-й груп II курса і 5-й групы I курса.

Выдатна пісцілі студэнты 3-й груп I курса (стараста Алены Карзан, куратар П. П. Стараселен).

Пасляхова працавалі і студэнты астатніх курсаў і груп факультета.

Мой субяседнік — сакратар камітэта камсамола гісторычнага факультета Віктар Смяхович. Ён расказвае:

— На нашым факультэце

штаб па кірауніцтву суботнікам быў створаны 4 красавіка. Увайшлі ў яго працтаванікі партбюро, дэканата і камітэта камсамола на чале з членам камітэта камсамола Генадзіем Храпко.

Асноўнымі аб'ектамі, на якіх працавалі студэнты-гісторыкі, былі зелянгас Маскоўскага раёна, галоўны корпус універсітэта, факультэт і інтэрнат. Усе студэнты нашага факультета працавалі з агенчыкамі, па-камуністычнаму.

Хочацца адзначыць працу студэнтаў IV курса (камсорт Галія Зубелік, стараста Аляксандра Герасімовіч), II курса (камсорт Міхаіл Дэўгяла, стараста Аляксандра Размысловіч).

С. СІНІЛАУ.

На здымках: студэнты-гісторыкі на суботніку; разам з савецкімі студэнтамі самааддача на працавалі на суботніку і замежных студэнт, якія навучаюцца ў нашым універсітэце.

Фота М. Дубовіка.

— Асноўнымі аб'ектамі, на якіх працавалі студэнты-гісторыкі, былі зелянгас Маскоўскага раёна, галоўны корпус універсітэта, факультэт і інтэрнат. Усе студэнты нашога факультета працавалі з агенчыкамі, па-камуністычнаму.

Хочацца адзначыць працу студэнтаў IV курса (камсорт Галія Зубелік, стараста Аляксандра Герасімовіч), II курса (камсорт Міхаіл Дэўгяла, стараста Аляксандра Размысловіч).

С. СІНІЛАУ.

На здымках: студэнты-гісторыкі на суботніку; разам з савецкімі студэнтамі самааддача на працавалі на суботніку і замежных студэнт, якія навучаюцца ў нашым універсітэце.

Фота М. Дубовіка.

— Асноўнымі аб'ектамі, на якіх працавалі студэнты-гісторыкі, былі зелянгас Маскоўскага раёна, галоўны корпус універсітэта, факультэт і інтэрнат. Усе студэнты нашога факультета працавалі з агенчыкамі, па-камуністычнаму.

Хочацца адзначыць працу студэнтаў IV курса (камсорт Галія Зубелік, стараста Аляксандра Герасімовіч), II курса (камсорт Міхаіл Дэўгяла, стараста Аляксандра Размысловіч).

С. СІНІЛАУ.

На здымках: студэнты-гісторыкі на суботніку; разам з савецкімі студэнтамі самааддача на працавалі на суботніку і замежных студэнт, якія навучаюцца ў нашым універсітэце.

Фота М. Дубовіка.

— Асноўнымі аб'ектамі, на якіх працавалі студэнты-гісторыкі, былі зелянгас Маскоўскага раёна, галоўны корпус універсітэта, факультэт і інтэрнат. Усе студэнты нашога факультета працавалі з агенчыкамі, па-камуністычнаму.

Хочацца адзначыць працу студэнтаў IV курса (камсорт Галія Зубелік, стараста Аляксандра Герасімовіч), II курса (камсорт Міхаіл Дэўгяла, стараста Аляксандра Размысловіч).

С. СІНІЛАУ.

На здымках: студэнты-гісторыкі на суботніку; разам з савецкімі студэнтамі самааддача на працавалі на суботніку і замежных студэнт, якія навучаюцца ў нашым універсітэце.

Фота М. Дубовіка.

— Асноўнымі аб'ектамі, на якіх працавалі студэнты-гісторыкі, былі зелянгас Маскоўскага раёна, галоўны корпус універсітэта, факультэт і інтэрнат. Усе студэнты нашога факультета працавалі з агенчыкамі, па-камуністычнаму.

Хочацца адзначыць працу студэнтаў IV курса (камсорт Галія Зубелік, стараста Аляксандра Герасімовіч), II курса (камсорт Міхаіл Дэўгяла, стараста Аляксандра Размысловіч).

С. СІНІЛАУ.

На здымках: студэнты-гісторыкі на суботніку; разам з савецкімі студэнтамі самааддача на працавалі на суботніку і замежных студэнт, якія навучаюцца ў нашым універсітэце.

Фота М. Дубовіка.

Вучэнне-пошук

Даследуем алмаз

Алмаз... З даўніх часоў чалавечства схілялася перад прыгаючымі каменем, якія прыкоўваюць да алмаза ўагу вучоных, вельмі хутка вызначыла яго вядуче месца ў галіне развіцця сродкаў межанічнай апрацоўкі матэрыялаў.

І вось перад вучонымі многіх навуковых цэнтраў краіны быў паставлены мэт — вызначыць магчымасць сінтэзу штучных алмазаў з так званых слістых злучэнняў графіту. Над гэтай праблемай працае зараз і цэлы каlectyv sупрацоўнікаў і студэнтаў нашага факультета. Яны ўсведамляюць значнасць паставленай задачы: жадаюць эканамічны ўздзеяніе на працэс вытворчасці новага матэрыяла для фотахімічнага запісу інфармацыі. Размова ідзе аб бессярбранай фатаграфіі. Актуальная наасць праблемы відавочная. Спецыялісты падліўлі калі паток інфармацыі будзе ўзрасці — сучаснымі тэмпамі, то гадоў праз сто вага такога часопіса «Физическое обозрение», будзе роўнай... вазе зямнога шара! Не менш востра стаіць і праблема самога выкарыстання серабра. Калі тэмпамі яго перапрацоўкі не знізяцца, то гадоў праз пятнаццаць яго прыродзе могуць быць вычарпаны ўсе запасы гэтага каштоўнага металу.

Дзесяць гадоў назад было атрымана першае адлюстраванне нікеля на паперы. Цяпер бессярбраны фотаздымак — асноўны навуковы напрамак даследаванняў кафедры неарганічнай хіміі ўніверсітэта. Я. ПІНОУСКАЯ, старшыня СНТ хімфака.

адназначна: так, павінен. Тая акалічнасць, што некаторыя студэнты працтаваюць «ліпавымі» дэвідкі аб быццам прачытаных лекцыях, — гэта перш за ёсць віна самога студэнта. Такі учынок з'яўляецца амальным. Падрыхтаваць 45-мінутную гутарку са школьнікамі ці ў студэнткамі інтэрнаце можа кожны студэнт. Але для гэтага яму несходна парадыцца з выкладчыкамі або выбары тэмы, або змесце і метадычнай пабудове лекцыі.

Станоўчым у гэтых адносінах з'яўляецца волыті падрыхтоўкі студэнтаў-лектараў на спецкурсах і семінарах дацэнтамі І. В. Марчанка, Н. Г. Насенікам і іншымі. Ніхай студэнт навучаецца на працягу школьнага урока сказаць самае істотнае, але пераканацца і ярка, знаходзячы шлях да сэрца і розуму слухачаў. Вядомы афарызм: «Говоры добра той, хто выкладае разумы з целага дня, тýдня, месяца, а нават з целага жыцця ў прамове», якую працягваеца.

Нам неабходна ўсяляк выкарыстоўваць разгарнувшуюся зараз практычна ва ўсіх пярвічных арганізацыях атэстацию лектараў, а ў далейшым і аблімен членскіх білетаў для павышэння ўзроўню лекцыйнай працэзы. Важная праблема ў галіне актыўізацыі членаў арганізацыі таварыства «Веды» БДУ і пяляпішэнне нашай лекцыйнай працэзы — гэта умацаванне пярвічных арганізацый. Пярвічна арганізацыя з'яўляецца асновай дэйнасці таварыства «Веды». Ад яе баявітасці, ад актыўнасці работы старшыні, членаў бюро і секцый залежыць размах працэзы палітычных і навуковых ведаў.

М. РЭЗНІКАУ, дацэнт, старшыня працэзы таварыства «Веды» БДУ.

ВЫКОНВАЮЧЫ ПАСТАНОВУ ЦК КПСС

«Веды» БДУ аўядноўвае 15 пярвічных ячэек, у якой налічваеца 930 лектараў. Яны працыйталі ў 1978 годзе каля сямі тысяч лекцый, у тым ліку 3.800 у Мінску. Асноўныя прамак нашай працэзы — падрыхтоўкі работы у мінулых годзеў — гэта растлумаченне матэрыялаў XXV з'езда КПСС і XXVII з'езда КПБ, Канстытуцыі ССР і БССР, ліпенскага і лістападскага (1978 г.) Пленума ЦК КПСС, матэрыялаў, звязаных з 60-годдзем утварэння БССР і КПБ, з выбарамі ў Вярхоўны Савет ССР.

Асноўнай формай працэзы палітычных і навуковых ведаў з'яўляецца пераход ад асобных лекцый да тэматычных цыклуў, лекторыяў, школ, народных універсітэтаў. Такая сістэма асабліва неабходна, калі і ў БДУ, і у працоўных каlectyvach рэспублікі вырашоўца задачы па здзіясненню комплекснага выхавання, калі вызначыліся новыя шляхі ў работе з людзьмі.

Таварыства «Веды» БДУ праводзіць лекцыйную працэзу як ва ўніверсітэце, так і у працоўных каlectyvach гора-

да, вобласці і рэспублікі, сярод младзі — у агульнаадукатыўных школах, ГПТВ, у іншых.

Мы назапаслі вялікі вопыт работы ў пародных універсітэтах. На базе юрдычнага факультета ўніверсітэтаў — гэта растлумаченне матэрыялаў XXV з'езда КПСС і XXVII з'езда КПБ, Канстытуцыі ССР і БССР, ліпенскага і лістападскага (1978 г.) Пленума ЦК КПСС, матэрыялаў, звязаных з 60-годдзем утварэння БССР і КПБ, з выбарамі ў Вярхоўны Савет ССР.

БДУ — «Мараль і рэлігія»; у іншых — «Савецкі лад жыцця», у Мінскім раёне — «Ахова прыроды ў ССР», на ВА «Інтэграл» — «Сучасная фізіка і НТР», у г. Салігорску — «Праца кірауніка» (сацыялагічна лабараторыя); на ГПТВ № 47 г. Мінска — «Актуальная пытанні педагогікі і псіхалогіі»; у бібліятэцы

— «Лекцыя — гэта творчасць, гэта мадэліраванне. Галоўная мэта наўкукова-папулярнай лекцыі — не толькі працэзы, ведаў наўгу, але галоўным чынам выхаванне асобы слухача. Вынікам нашай лекцыйнай працэзы павінна быць не толькі глыбокасць і трывалае зацваснне ведаў, але веды, пера-

адназначна: так, павінен. Тая акалічнасць, што некаторыя студэнты працтаваюць «ліпавымі» дэвідкі аб быццам прачытаных лекцыях, — гэта перш за ёсць віна самога студэнта. Такі учынок з'яўляецца амальным. Падрыхтаваць 45-мінутную гутарку са школьнікамі інтэрнаце можна, але пераканацца і ярка, знаходзячы шлях да сэрца і розуму слухачаў. Вядомы афарызм: «Говоры добра той, хто выкладае разумы з целага дня, тýдня, месяца, а нават з целага жыцця ў прамове», якую працягваеца.

Нам неабходна ўсяляк выкарыстоўваць разгарнувшуюся зараз практычна ва ўсіх пярвічных арганізацыях атэстацию лектараў, а ў далейшым і аблімен членскіх білетаў для павышэння ўзроўню лекцыйнай працэзы. Важная праблема ў галіне актыўізацыі членаў арганізацыі таварыства «Веды» БДУ і пяляпішэнне нашай лекцыйнай працэзы — гэта умацаванне пярвічных арганізацый. Пярвічна арганізацыя з'яўляецца асновай дэйнасці таварыства «Веды». Ад яе баявітасці, ад актыўнасці работы старшыні, членаў бюро і секцый залежыць размах працэзы палітычных і навуковых ведаў.

М. РЭЗНІКАУ, дацэнт, старшыня працэзы таварыства «Веды» БДУ.

ВІНШУЕМ!

Прафесара кафедры гісторыі старажытнага свету і сярэдніх вякоў ЛІУШЫЦА Гілера Мардухавіча з прысвяленнем яму звання заслужанага дзеяча науки Беларускай ССР.

Загадчыка кафедры белару-

скай мовы ШАКУНА Льва Міхайлавіча з прысвяленнем яму ганаровага звання заслужанага работніка вышэйшай школы Беларускай ССР.

Выконваючую абавязкі прафесара кафедры тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі БОНДАРАВУ Ефрасін-

ню Леанідаўну; дэкана факультета прыкладной матэматыкі ІВАНОВА Яўгена Аляксееvіча; прафесара кафедры аналітычнай хіміі Вольгу Раманаўну СКАРАХОД з узнагароджаннем Ганаровай граматай Вярхоунага Савета Беларускай ССР.

ецца агульны курс матэматыкі і фізікі. Норма—ад кожнай ВНУ па 2 чалавекі на матэматыку і фізікі.

Другі тур алімпіяды праводзіўся на механіка-матэматычным факультэце ўніверсітэта і ўключаў у сібе 10 задач (3—па матэматычнаму аналізу, 2—па алгебры, 3—па тэорыі дыферэнцыяльных ураўненняў і 2—па геаметрыі).

У першай групе былі прадстаўнікі ФПМ і механіка-матэматычнага факультэта БДУ, Гомельскага ўніверсітэта і Мінскага, Брэсцкага, Віцебскага, Мазырскага і Магілёўскага педінстытутаў.

У састаў другой уваходзілі каманды 15 ВНУ рэспублікі. У асабістым першынстве сярод першай групы ВНУ месцы размеркаваліся так:

1. А. С. Раманчук (механіка-матэматычны факультэт БДУ).

2. В. Мальман (ФПМ БДУ).

3. Нгуен Донг Іен (механіка-матэматычны факультэт БДУ).

У камандным запіку першымі былі студэнты механіка-матэматычнага факультэта БДУ, другімі — факультэта прыкладной матэматыкі БДУ, трэцімі — студэнты Гомельскага ўніверсітэта.

У другой групе пераможцамі прызнаны:

1. Лан Куок Баа (БПІ).

Мікалай Русецкі (IV курс факультета радыёфізікі і электронікі); Аляксандр Жук (V курс механіка-матэматычнага факультета); Міхail Самадзелка (I курс фізічнага факультета); Ларыса Астаповіч (IV курс факультета журналистыкі); Мікалай Качэрга (V курс ФПМ); Дзмітрый Ануфрыеў (IV курс геаграфічнага факультета); Сяргей Смірноў (III курс гісторычнага факультета); Мікалай Масалаў (V курс хімічнага фа-

Алімпіяды працягваецца

Да першага красавіка універсітэцкім аргкамітэтам былі падведзены вынікі першага тура.

Усяго ў першым туры алімпіяды прыняло ўдзел 9559 студэнтаў стацыянара. З іх ва ўсіх конкурсах удзельнічала 9352 студэнт, у тым ліку 81 студэнт з замежных краін. 60 удзельнікаў будуть узнагароджаны дыпломамі I, II і III ступені.

Пераможцамі I тура прызнаны: Уладзімір Веляніцкі (I курс факультета радыёфізікі і электронікі); Галіна Папечыц (III курс геаграфічнага факультета); Аленка Качэрка (I курс гісторычнага факультета); Вольга Русліка (III курс філалагічнага факультета); Міхail Грышчанка (III курс механіка-матэматычнага факультета); Васіль Вараб'ёў (V курс факультета журналістыкі); Нгуен Дык Хіеу (V курс ФПМ); Ірына Мядзведзь (IV курс хімічнага факультета); Галіна Бяляцкая (II курс біялагічнага факультета); Юрый Макушоў (I курс фізічнага факультета).

Гэтая работы адзначаны дыпломамі першай ступені і гравіровай прэміяй па прадметных алімпіядах.

Пераможцамі конкурсу па спецыяльнасці былі прызнаны наступныя студэнты ўніверсітэта: Валяніца Аксёнаў (IV курс філалагічнага факультета);

культета); Сяргей Гілевіч (IV курс біялагічнага факультета).

Белдзяржуніверсітэт з'яўляецца базавай ВНУ па правядзенню II тура Усесаюзнай алімпіяды «Студэнт і наука-тэхнічныя прагрэсы», прысвечанай XI Сусветнай фестывалю моладзі і студэнтаў. 20—21 красавіка адбываўся другі тур гэтай алімпіяды па матэматыцы. Ён праводзіўся па дзвюх групах.

Першая — матэматычны і фізічны факультеты ўніверсітэтаў (па 5 чалавек), падінстытутаў (па 3 чалавекі) на матэматыку і фізіку ад ВНУ. Другая — факультеты ВНУ, дзе вывуча-

2. С. Н. Гуд (БІЧТ).

3. В. Босак (фізфак БДУ).

У камандным першынстве першае месца заняла каманда БПІ, другое — каманда МРТІ, трэціе — каманда фізфака БДУ.

Другі тур прадметнай алімпіяды па фізіцы праводзіўся 24—25 красавіка на фізічным факультэце БДУ. Удзельнікамі па абедзвюх групах было прынансавана для рашэння 6—7 задач, якія ахоплівалі ўсе раздзелы курса агульной фізікі. Аб выніках гэтага тура алімпіяды мы паведамім у наступным нумары газеты.

С. АЛЯКСЕЕЎ.

У нядзелю раніцай

У адну з апошніх сакавіцкіх нядзелей раніцай на Мінскім вакзале быццам пабольшала людзей. У гэтыя дзенья многія адпраўляліся ў Брэсцкую крэпасць-герой. Ехала туды і група студэнтаў БДУ. У яе саставе — прафсаюзныя актыўы ўніверсітэта, удзельнікі харовай капэлы БДУ.

...Вось паплыў за вокнамі ранішні, але, як заўжды, мнагалюдны вакзал. Вагон на некалькі гадзін засялілі студэнты. І гэта адрозні адчулася: хтосьці чытаў канспект, хтосьці яго пісаў, але большасць — спявал. Песні лірчныя, турысцкія, жартоўныя і свае,

студэнцкія. Большасць груп, якія ўжо сказали, складаюць члены капэлы. За жартамі, песнямі, размовамі час праімчаваўся хутка. Вось і прыехалі.

Гучыць метраном... Пачынаеца свяцічнная зямля Брэсцкай крэпасці. Успамінаючы расказы дзядоў і бацькоў, урыўкі з фільмаў і кніг...

Гучыць голас экспкурсавода. Крок за крокам нетаропка вядзе яна нас па легендарнай зямлі. Задумлівыя твары. Гэтага не забыць. Гэта уваходзіць у сэрца раз і назаўсёды.

Назад ехалі стомленыя, але песні не змаўкалі. А яшчэ, пра ма тут, у вагоне, прайшла вік-

тарына — аб горадзе. Брэсце. Перамаглі дзяячы-біёлагі на чале з кірауніком групы біяфака Віктарам Шачонкам. Але не гэта галоўнае. Галоўнае то, што кожны вёз у сэрцы памяць аб вайне, удзячнасць героям-абаронцам за сённяшні дзень.

Паездка была арганізавана прафкомам БДУ імя У. І. Лепатрыятычнаму выхаванню студэнцкай молодзі.

Лінія. Такія экспкурсіі сталі ужо традыцыйнымі. Гэта — адзін з напрамкаў той работы, якая вядзеца ва ўніверсітэце па

М. ЛАХВІЧ.

Нана Гапрындашвілі прыехала да нас з сонечнай Грузіі. Другі год гаймаецца на аддзяленні беларускай мовы і літаратуры, вывучае нашу мову, гісторыю, культуру. Кафедра тэорыі перакладу Тбіліскага ўніверсітэта, якой загадвае вядомы грузінскі літаратурознаўца прафесар А. А. Баканідзе, ужо каторы год пасылае студэнтаў ва ўсе саюзныя рэспублікі з адным шаўчэнкаўским на-назам: «І чужому наўчайцяся, і сваёго не цурайцеся». Весь і ёдну грузінскія студэнты так, як і Нана, ве-кути нашай неабсяжнай краіны, каб пасля стаць пауна-моцнімі прадстаўнікамі асобных нацыянальных культур на грузінскай зямлі: перакладаць на грузінскую мову мастацкія творы, даследаваць сярод сваіх землякоў духоўныя здабыткі іншых савецкіх народоў.

Не ведаю, кім стане ў будучым Нана: перакладчыцай беларускіх пісменнікаў на родную мову, даследчыцай грузінска-беларускіх літаратурных земесувязей або тым і другім адначасова. Сёння, выпраўляючыя ўе ў наялікі творы шлях, хоцьца вынаходить узёненасць, што яна дастойна пойдзе па гэтым шляху, стаНЕ вerna слуžыць справе культурнага земесувяза.

В. РАГОІША, дацэнт кафедры беларускай літаратуры.

СТУДЭНЦКАЯ

РЭЦЕНЗІЯ

У сё больш паглыблівца і становіца інтэнсіўнімі беларуска-грузінскія земесувязі, аснова якіх была за-кладзена яшчэ тады, калі мададая Савецкая краіна аднаўляла сілы і шырока распраўляла свае плечы. Ужо ў 1925 годзе ў Беларусі прыезджаюць грузінскія пісменнікі, якія знаёміца з культурырай, літаратурай Беларусі, а потым знаёміць з імі грузінскіх чытачоў.

Адчывальнымі вынікамі за-кончыўся абмен пісменніцкімі брыгадамі паміж Грузіяй і Беларусі ў 1935 годзе. Пасля гэтага ў беларускай перакладзе

фы. На месцы адкрытай рыфмы арыгінала, якая надае яму пяшчотнае і інтэнсіўнае гучанне, у грузінскім перакладзе сустракаюцца закрытыя рыфмы. Што датычыцца, зместу, то ѿ ўніверсітэтаў, якія надаюць на аўтападынамічнай ступені аўтобулену рускім перакладам, з якога робіцца пераклад грузінскі. Па-раўнамер арыгінал і рускі пераклад Н. Горскай:

Але расстасца нам час наступае, Пэўна, ўжо доля такая у нас.

Моцна какаў я цябе, дарагая, Але расстасца нам час.

Годы прошли, разветвілісь

дорога. Что же поделат? Смиримся с судьбой.

Выпало счастья на долю

немнога.

Надо расстасца с тобой.

А вось падрадок грузінскага перакладу:

Годы прошли, разветвілісь

дорога.

Все подчиняются судьбе,

Сердце долго не радовалось,

Должны расстасца и мы.

Паглядзім наступны прыклад:

Каб хоць на міг уваскрэслася

каханне,

Глянь іншы раз на яе (на Вене-

ру.—Н. Г.)

Если печаль твой покой

растревожит,

Ты на звезду погляді.

(пер. Н. Горской)

А як выглядае грузінскі пераклад?

Если когда-нибудь тебе станет

печально,

Посмотри на небо.

Як шмат бачым агульнага у рускім і у грузінскім перакладах, але шмат і недахопа.

У зборніку часам сустракаюцца скажоны змест аўтарскай задумы:

Ён (Драч.—Н. Г.) не майстар

лятаць, а вясна яго гоніць».

(М. Лужанін «Драч»).

Ён выключны майстар палёт

(падрадок перакладу Дж. Нікабадзе).

Аднак, як вядома, без страт

нама пээтычнага перакладу.

У зборніку дзе столькі аўтараў

РУЖСОВЫ РАНДАК

Ул. МАРУК

Снег у Брэсце

Як цяжка снег кладзеца на каўнер,
Як цяжка. А цярпіш яго нашэсце.
У нашым пагранічным ціхім Брэсце
І ўчора снег, і той жа снег — цяпер.
Аблепіць дах, абложыць ліхтары,
Адкрыеца для воч і для Прывроды.
І ўсё тут ледзь падобна на прыгоды;
Снягоў Брэсця, мудрых і старых.
Бялей зямлі я мабыць не прысною,
Чысцей душы не буду мець ніколі...
Ды нечакана — кожны нерв аголіць
Усплеск крывавы Вечнага агню
* * *
А наша вогнішча іскрыцца.
На дзіва выраслі лясы.
Кругом шапочуць небыліцы,
Справуюць птушкі галасы.

Тут гэтак хораша і свежа.
І нас заўсёды вабіць лес.
Дзе пні, як здані, калі сцежак,
І дух былінны уваскрес;

Дзе салавей, а не разбойнік,
Напевам веце калыхну,
Дзе крыніцы збегся хвойнік,
Як хлапчанты да агню.

Струмень пад корчыкам бруіцца,
Пляце зямнія паясы.
...Дзе толькі чыстыя крыніцы —
Сталеюць шумныя лясы.
* * *

Сяльцо за рэчкаю блукае.
Маторка сцішана гудзе.
А лебедзь зноўку пачынае
Пластычны нумар на вадзе.

А вокны дзівяцца у вочы.
І я пагляд адводжу ўбок,
Дзе абяцае добраі ночы,
Вуркоча позні галубок.

А тут і вуліца, як стужка,
Яшчэ памятая з вясны.
І нач, як спужданая птушка,
Глядзіць у два мае акны.

І я нанова прывыкаю,
Як безбароды к барадзе,
Што за ракой сяльцо блукае
І за сабой мяне вядзе.

Рад, зямля, і ахвярай быць,
Ды любіць цябе, ды любіць:
Голос возера,
снегу рып,
Распрыгненія спеў вячорак,
Спеў без хірасці,
агаворак;
І ракі несуцешны ўсхліп...
І байшся вяслом ударыць...
А ракіті нясмелы шолах
Перад жнівенскіх зор
пажарам.
Як нястрыжана свет жыве!
Песня выбежыць за пагорак,
Абарвецца,
затіхне ў траве,
Ды затоіцца на губах,
І щаслівае сэрца паскорыць
Абарванай песні працяг.

В. ЧУЧМАН

Дажджынкі

...Неабсяжнае, дзіунае, светлае
Страпянулася раптам
у грудзях...
— Гэй, ты, мара мая
запаветная,
Не крӯдуй, у палёце твой
птах...
Я лячу... Абяцаю: прыпыні
Не, не будуць ніколі доўгімі,
І на твары маім дажджынкі
Разгараюцца промнямі
зорнымі.

Вогнішчу — іскрыцца!

У гэтай ніцы ўпершыню
спарбуюць свайго паэтычнага
голосу першакурснік з філфака
Сяргей Украінскі, студэнт II
курса журфака Вячаслав Чучман.
Прыемна адчуваець, што
пафасам, інтанацый гэтыя
галасы смела зліваюцца з іх
старэйшыні таварышамі, ужо
не навікамі «Узлёт», такімі
маладымі паэтамі, як Уладзімір
Марук, Вольга Русілка,
Алесь Післьянкоў. Адчуваеца,
што і вобраз яны бачаць па-
добна, падобна ператвараюць

у яго свае юнацкія ўражанні і
думкі. А эта, несумненна, за-
парука таго, што вогнішчу ма-
ладой паэзіі іскрыцца, што
зноў сапраўды падрастает у сце-
нах нашага ўніверсітэта яшчэ
адно маладое пакаленне паэ-
таў, якое насе ў літаратуру
свое новае светаўспрыманне,
светаадчуванне — менавіта све-
табачанне маладога чалавека
нашага часу.

Алег ЛОЙКА,
кіраунік літаб'яднання
«Узлёт».

С. УКРАІНКА СОН

...Нырнуў з галавой
У зяністрыя росы
(Я горад з души сваёй
Выстудзіць мусіў),
А потым пабрыў
Між маўклівых бярозак,
Пакуль ад лясной цішыні...
Не прачнуўся.

ПРАМЕНЬ

Пражэцца неба на вуголлі зор
Каторы год, каторае стагодзіс.
Людзей жа не здзіўляе гэты
ўзор,
Бо так яно ужо сталася
у прыродзе.

А. ПІСЛЬЯНКОЎ

Цвіце юнацтва белым маем,
у зямлю пусціўши карані.
Шукаем ісціну, шукаем,
Як рыба летам глыбіні.

Свячэнне воч і душ свячэнне,
Як мар высокіх чысціні.
Шукаем сэнсу і значэння
Імгнення кожнага і дня.

Віруе спрэчак вір кілучы
І вечных ісцін вечны крык..
Мы і Калумбы і Весчуны,
Мы свой шукаем мацяркі!

АЛЯКСЕЮ ПЫСІНУ

Гудзе замежная эстрада,
Сасоннік корчыцца стары.
А мне так хочацца дахаты,
У камарынія бары.

Там, дзе сябрына траў і сонца
Вартуе неруш спарыша,
Дзе п'е мядзведзь і сёння
сонны,
АЗон, чысцейшы за пяршак;
Там, дзе арэх вавёрка
лужчыць
І Бесядэз жылка дрыжыць,
Я буду смачна сербаць юшку,
Якой не ёў і старажыл;
Той простай радасцю багаты,

Але калі на небавы прастор
Зірне хто і агісты след убача,
Вучоны скажа: «Згаснуў
метэор».
А невук: «Чалавек памёр,
ніяначай».

І застанецца зноў усё без змен,
І будзе зноў шаптака з ноччу
вечер...
А гэта праста сонечны прамень
Прышлоў назад з блукання
па сусвеце.

* * *
Дзень добры, лес!..
З якой ахвотай
Іду я размаўляць з табой
Ад свету цэлага употовай
І гаварлівасці людской.
Мне цішыні тваёй хвіліні
Каштоўней сцішальны слоў.
Калі казычуць твар галінкі,
Да сэрца просіцца любоў...

А. КАНАПЕЛЬКА РАВЕСНІКУ

Пагасі агенчык-цыгарэту,
У цябе адкрытай душа.
Мой равеснік, зорка сусвету
Пралывае мірны сіні шар.

Водар бэзу космас перапоўніў,
Ад чаромхі ап'янеў сусвет.
...Бецца Днепр у бераг:
«Помні!.. Помні!..»
Пены ўдалі сплывае белы
след...

Ты ідзеш па росах, травах,
кветках,
Ты ўладар і сонца, і нябес...
Ветэрэн слязу змахнуў...
Падлетак,
Чуеш горыч памяці і слёз?!

Сцежкі

Маўклівія і ціхія, яны
Пакорліва сумуюць у адзіноце.
І ўдзень адны, і ў нач адны,
адны,
Бы ўдовы, і ў завеях,
і ў спякоце.

Страчаю іх — каторы я ўжо
раз —
І слухаю журлівую дрымоту.
...Зарослыя, хачу знайсці адказ,
За што пакінулі вам людзі
адзіноту?

Ціша

Аконныя заплаканыя шыбы,
Дажджынкі на павіслых
правадах.

К. ЦЫБУЛЬСКІ

I толькі б разам — як агонь і
дым,
Да скону разам — як зямля і
неба.

РАБІНАВЫЯ ГРОНКІ

Рабінавыя гронкі-вугалькі,
Як нешта невыказнае, святое...
Мо гэта слёзы з матынай
шчакі,
Апаленай далёкау вайною?

А. ЦВЯХ

Ёсць сяброўства, якое збярог
І пранёс праз завейныя
зімы...
Ёсць спрадвечная прата дарог
На шырокіх далонах Радзімы.
Там, на вузкай адной, і мой
след:

Ён вядзе ад матулінай хаты...
Маці ёсьць, што адкрыла мне
свет —
І на свеце я
Самы багаты.

В. РУСІЛКА

Белая птушка

Птушка трывожнай надзеі,
Белая птушка мая,
Табой вясной прыгажэ
Цнатлівая наша зямля.
Ляші да мяне ў далоні,
Завабліва зноў здаля,
Колеру мамінай скроні,
Белая птушка мая!..

* * *
Мне не весела і не сумна.
Мне — ніяк.
Побач горад віруе шумны,
Нехта смехам шчыруе ўсмак,
Нехта ўпэўнен,
ад слёз у зморы,
Што найбольшы ў свеце
бядак...

А я ведаю: мне найгорай,
Мне — ніяк.

* * *
Усё. Я зусім спакойная.
З другім.
І мне гэтак хораша,
Што калі я заплюшчу вочы,
То здаецца — ізоў з табой.

Ты — жыццё. Я цябе
не прыдумваю,
Ты, як хлеб у далёкай дарозе.
Ты высокім каханнем

бяду маю
Супыні на самым парозе.
Прыгажэю тваёй дабратой
І тваім падалункамі святлею.
Быць мне гордай,

бо ты са мной,
І разумнай: табой сталею.

Ты помніш?..
І мне ўсё сніцца:
Па жнівенскім крохым
росам,
Удзячныя таямніцы,
Якая завеца лесам.
А жыцця — на полі густа...
Да спуджаных рук прыпасці,
Да шчырасці прагных вуснаў,
Якая завеца шчасцем...

Рэдактар А. ДЗЕРАШ.

НАШ АДРАС

220080. Мінск-80, Універсітэцкі гарадок, геаграфічны
корпус, п. 14. Тэлефон 22-07-19.